

KONJUNKTURRAPPORTEN 2023

Direktør Knut E. Sunde

26. januar 2023

Årets undersøkelse

- 500 svar fra godt over 500 bedrifter
- Over 50 prosent av vår medlemsmasse på 132 000 årsverk
- Representativ
- Ikke spurt om omsetningstall i år
- Sterke kommentarer fra medlemmene

Norsk Industris Konjunkturrapport 2023

De siste årene har den globale økonomien vært preget av hva vi kaller "verdiskjedeproblemer". I løpet av 2022 har vi også fått en kraftig økning i energikostnader. Dette er årets halvårsspe i vedlagte korte skjema som grunnlag for Norsk Industris Konjunkturrapport 2023.

Vi vil også i år lage en rapport som oppfattes som representativ for konkurranseutsatt industri i Norge. Det er et stort antall svar fra Norsk Industris medlemsbedrifter som gjør dette mulig.

Gi innspill i vårt korte skjema så snart som mulig og med siste frist mandag 9. januar 2023

Send inn selv om dere ikke vil/kan svare på alt.

Alle tall og synspunkter behandles strevet fortrolig.

Med vennlig hilsen
Stein Lier Hansen
Adm. dir.

Bedriftens navn _____

Kontaktperson _____

Antall ansatte totalt i bedriften _____

Lønnsomhet/antall lønnsomhet ved driftsmargin (EBITDA) i forhold til året før (2020-23):

2020	2021	2022	2023
☐ Ja	☐ Ja	☐ Ja	☐ Ja
☐ Nei	☐ Nei	☐ Nei	☐ Nei
☐ Ukjent	☐ Ukjent	☐ Ukjent	☐ Ukjent

Har bedriften vært i diskusjon med kraft/strømleverandøren om fastprisavtale?

Betalingsvilkår strøm

Hva må prisen maks være for at dere går inn på en fastprisavtale?

☐ Under 70 øre/kWh

☐ 70-100 øre/kWh

☐ 100-150 øre/kWh

☐ Over 150 øre/kWh

Internasjonale verdikjedeproblemer ...

Mange problemer er i ferd med å gå over, men fortsatt rapporteres det om etterslep i verdikjedene internasjonalt.

Industrien 2023 (1)

Stort strekk i laget

Noen har høye salgspriser og god lønnsomhet

Mange verdikjedeproblemer ennå

De fleste sliter med strømprisen

Industrien 2023 (2)

Leverandørindustrien til olje og gass opplever høykonjunktur

Leverandørindustrien til oppdrett har unødvendig bråstopp

Byggeindustrien er på vei ned

Internasjonale konjunkturer avmattes

Verdikjedeproblemene (1)

2022 – rapport – omfattende

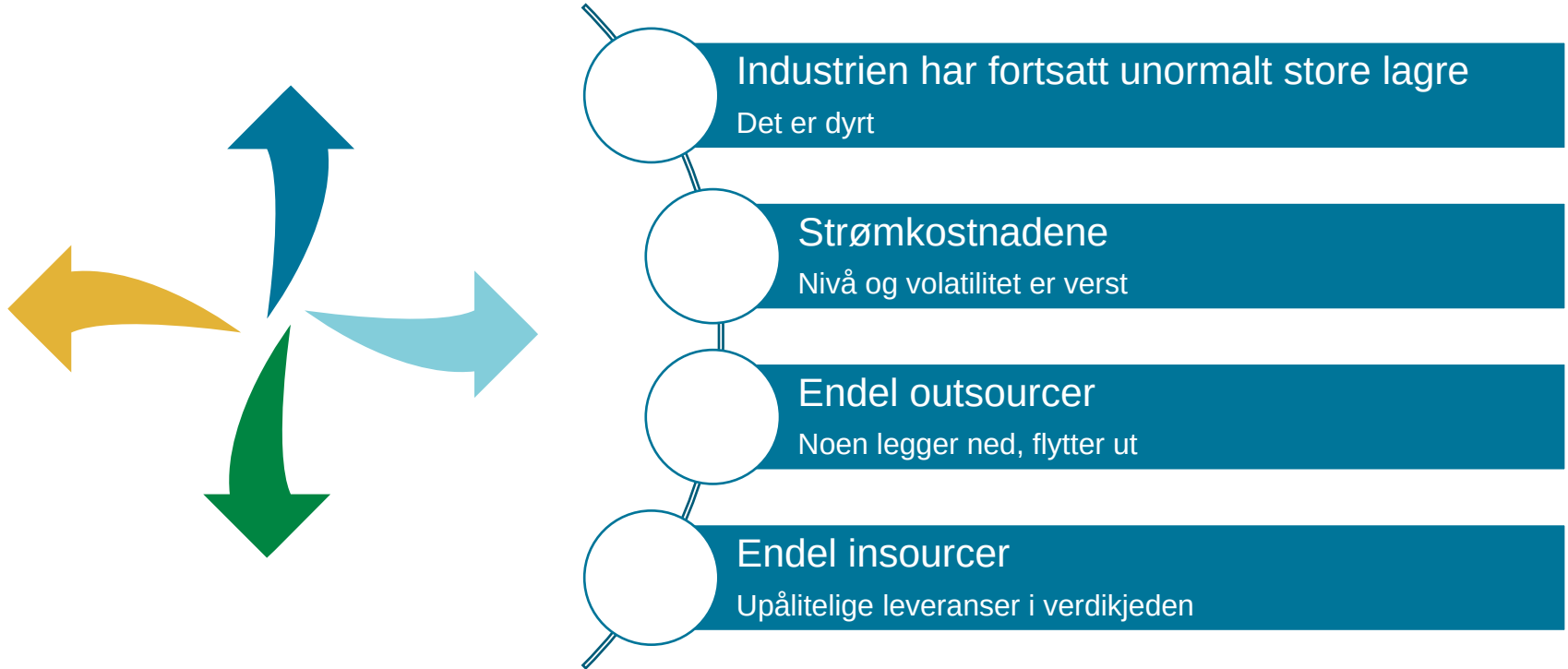
Pandemi Kina og Ukrainainvasjon

Fremdeles høye priser på mange innsatsvarer

Fremdeles mye forsinkelser i leveransene

Verdikjedeproblemene (2)

Eiere fortvila over eierskatten

- Nær dobbelt eierskatt 2021-2023 og hard retorikk gir sterke reaksjoner
- I svært mange industribedrifter er daglig leder eieren
- Anonymisert en del reaksjoner i kap 2 – flere har fått nok
- Eierskap: enten et ikke-tema eller altfor politisk
- Realiteter: utenlandsk, statlig eller privat eierskap
- Omtalen og behandlingen av private eiere som investerer i Norge må bedres

HverdagsIndustri AS – regnskap

Millioner kroner	2021	2022	2023
Omsetning	200,1	217,5	250,0
Varekostnad	84,0	95,7	117,5
Bruttofortjeneste	116,1	121,8	132,5
Kraftkostnad (2 GWh)	2,0	4,0	6,0
Avskrivninger	30,0	32,6	37,5
ADK	9,2	11,2	14,5
Lønnskostnader (50 ansatte)	49,0	50,9	53,2
Sum driftskostnader	90,2	98,7	111,2
Driftsresultat	25,8	23,1	21,3
Netto finans	4,5	9,8	14,1
Resultat før skatt	21,3	13,3	7,2
Selskapsskatt	4,7	2,9	1,6
Resultat	16,6	10,4	5,6

God inntektsvekst

Marginskvis, økte kostnader

Økt kraftpris

Økt rente

Lavere selskapsskatt

Svekket nettoresultat

Skatt for eier og daglig leder av HverdagsIndustri AS

Resultat HverdagsIndustri AS	16,6	10,4	5,6
Utbytte	8,3	5,2	2,8
Skatt daglig leder og 100% eier			
Formuesverdi	165,1	228,4	300,0
Formuesskatt	1,4	2,5	3,3
Lønn	1,5	1,5	1,6
Utbytte, 50% av Res	8,3	5,2	2,8
Skattbar inntekt	9,8	6,7	4,4
Skatt på lønn	0,5	0,6	0,6
Skatt på utbytte	2,6	1,8	1,1
Skatt på formue	1,4	2,5	3,3
Sum skatt	4,6	4,9	5,0
Netto inntekt	5,2	1,8	-0,5

Redusert resultat

Lavere utbytte

Redusert aksjerabatt

Lavere utbytteskatt, tross økt sats

Økt formuesskatt

Næringspolitikken stresses

- Statsstøtte, konkurransepolitikk og offentlige innkjøp regulert via EØS
- Krisene i Europa, klimamålene og supermaktkonflikt presser frem hardere virkemidler
- Screening av utenlandske oppkjøp
- Handelspolitikken utenfor EØS, men koblinger til industripolitikken innenfor EØS
- IRA i USA utfordrer EU og Norge, både på investeringer og handel
- En hardere verden utfordrer tenking og pengebruk
- Strømstøtte til tysk industri utfordrer norsk regjering

STRØMSITUASJONEN

Administrerende direktør Stein Lier-Hansen

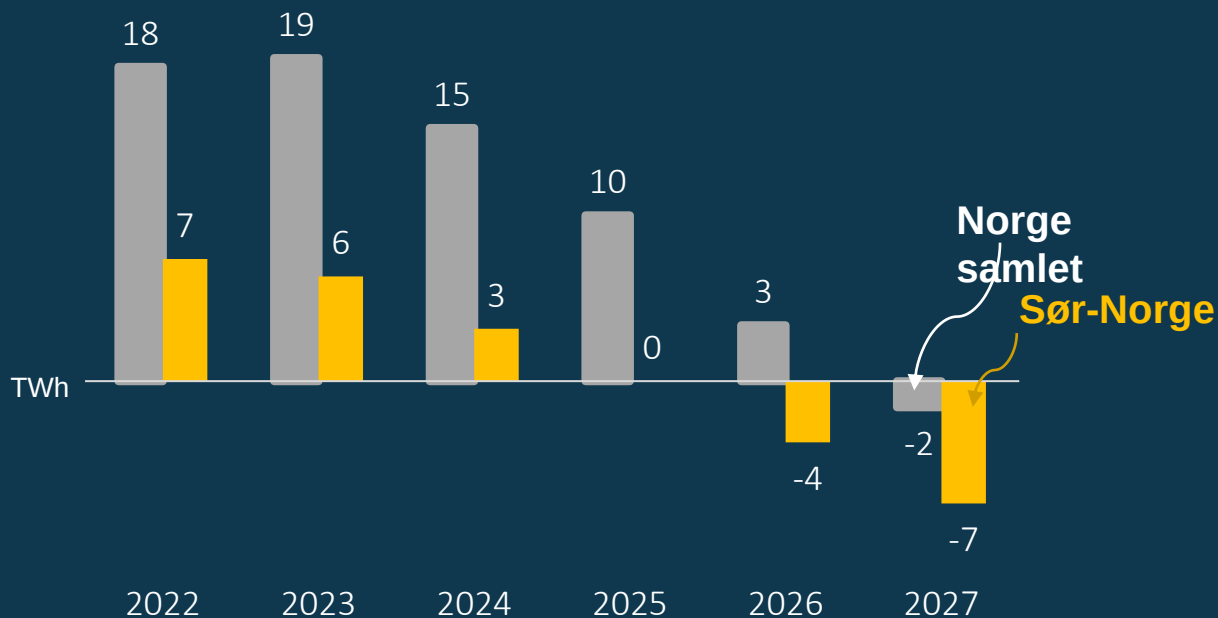
Kraftkrise - hva nå?

Krisetiltak på
kort sikt -
industrien,
ringvirkninger

Hvordan få
forutsigbare og
rimelige
kraftpriser igjen?

EU - nå går det
fort - gass og
kraftutveksling

Norge går mot kraftunderskudd

Basisprognose for norsk kraftbalanse, KMA 2022-2027

Vi må ha kontroll på energitilgangen

- Uten økt kraftproduksjon får vi ikke kontroll
- Tilgang til energi er en strategisk ressurs for moderne velferdsstater
- Vi skal ha handel og utveksling, men alle land må ha kontroll på egne energiresurser
- Norsk back-up = vannmagasiner
(Norge har 50% av Europas vannmagasinkapasitet)
- Klimamål, elektrifisering og industriell forbruksvekst krever rask utbygging av mer fornybar kraft

Det haster, hva gjør vi?

Ledetider for kraft og nett

Forsering utover kraftnettutvalgets innstilling. Staten som risikotaker.

Markedsdesign

Kabeldisponering, vanndisponering og prissetting under lupen
Presset på vannet øker – den eneste reserven vi har.

Vannkraft

Må ha kraftoverskudd, krav ev. forpliktende avtale med kraftprodusentene.

Havvind

1,5 GW på Utsira nord. Tempo forseres, volum økes fra 1,5 til 3 GW bunnfast i sørlig Nordsjø, virkemidler og regulatoriske forhold raskt på plass, differansekontrakter. «Trollvind» trengs.

Sol på tak

Obligatorisk for næringsbygg m.fl.

Landvind

Sterkere incentiv til kommunene for landvind.

Prissetting i sluttbrukermarkedet

Kommer en utredning. Sikre prisnivå og begrense volatiliteten.

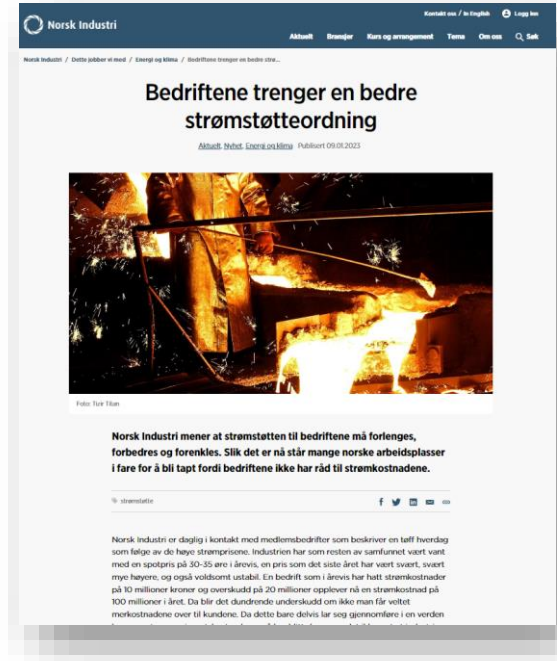
Forventninger til energikommisjonen

- Ny europeisk kraftmiks – utfordringer for hvordan utenlandsforbindelsene fungerer
- Vannverdier: hvordan disponere vannressursene best i den nye situasjonen?
- Prisdannelsen i kraftmarkedet: er marginalprising rett løsning?
 - Vi trenger en modell, evt todeling av markedet som sikrer levelige priser
- Markedsdesign høyt på dagsorden i EU, medlemslandene og UK, vi må delta aktivt og påvirke.
- Energikommisjonen må adressere at endringene nå kommer fra EU og medlemslandene. Den nordiske modellen er nå kun en referanse for endring

Regjeringens strømstøtteordning og fastprisavtaler

- Strømstøtteordning (4. kvartal 2022):
 - Bedrifter med minst 3 prosent strømintensitet
 - Ekskluderer kraftintensive bedrifter (strømforbruk over 100 GWh/år)
 - Støtte og enøktiltak
- Fastprisavtaler:
 - gir ikke en sikker, fast pris
 - liten fleksibilitet: krav til kjøp gjennom døgnet også når det ikke er produksjon
 - får kun dekket deler av forbruket
 - ingen støtteordning som omfordeler verdier tilbake til næringslivet

Handle kortsiktig og langsiktig

En forutsigbar kortsiktig løsning

- Strømstøtte til husholdningene
- Energistøtte til næringslivet (inspirert av Tyskland)
 - Inflasjonsdempende eller nøytral virkning
- Tilbakeføre deler av kjøpekraften strømkundene har tapt
- Markedet må fungere
- Mål: forutsigbarhet og ro i en turbulent tid

Langsiktige tiltak

- Energikommisjonen
- CO₂-kompensasjon og sikker krafttilgang er bunnplanken
- Markedsdesign tilpasset ny kraftmiks i Europa
- Langsiktige og konkurransedyktige industrikraftavtaler
- Fastprisavtaler til næringslivet